

→ HBT . Hvor du bemærkning?

m-h
 12/12-01 PC

"ny er enig!"
 hbt 12/12

TELEFONREFERAT

vedrørende retten til efterløn til en udvalgsformand, der er blevet valgt til borgmester i en anden kommune

██████████, Frederiksborg Amtskommune, tlf. ██████████ har den 11. december 2001 rettet telefonisk henvendelse vedrørende efterløn til en formand for et stående udvalg i amtsrådet. Den pågældende er blevet valgt til borgmester i en anden kommune. ██████████ ønsker oplyst, hvorvidt pågældende herefter er berettiget til efterløn som udvalgsformand, eller om situationen er omfattet af vederlagsbekendtgørelsens § 11, stk. 3.

§ 11 i vederlagsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 861 af 21. november 1997 om vederlag, diæter, pension m.v. for varetagelsen af kommunale hverv) er sålydende:

- ”§ 11. Der ydes efterløn til en udvalgsformand, der ophører med hvervet efter mindst ét års uafbrudt vederlæggelse som formand for et udvalg nævnt i §§ 9, 15 og 18.
- Stk. 2. Efterlønnen udgør et beløb, der for hvert påbegyndt hele år, svarer til 1 gang det sidst ydede månedlige udvalgsformandsvederlag. Efterlønnen forfalder til udbetaling den 1. i måneden efter, at hvervet fratrædes, og kan højst udgøre 3 gange det sidst ydede månedlige vederlag.
- Stk. 3. Der ydes ikke efterløn, hvis den fratrådte udvalgsformand tiltræder som formand for et andet af de i §§ 9, 15 og 18 omhandlede udvalg, hvor hvervet som udvalgsformand ligeledes er særskilt vederlagt, eller vælges til et af de i § 19 nævnte hverv.”

Ved betegnelsen ”de i § 19 nævnte hverv” forstås bl.a. hvervet som formand for en kommunalbestyrelse (borgmester). Det fremgår ikke af ordlyden af bestemmelsen, at den alene omfatter hvervet som borgmester i den samme kommune, hvor vedkommende har været udvalgsformand.

Bestemmelserne om efterløn er en udmøntning en anbefaling fra det udvalg, der afgav betænkning nr. 1271/1994 om kommunalpolitikernes arbejdsvilkår. I betænkningen er blandt andet anført følgende om efterløn (side 68f) :

”Udvalget har drøftet spørgsmålet om efterløn (eftervederlag) til udvalgsformænd, der ophører med hvervet.

Udvalget er af den opfattelse, at tabet af udvalgsformandsvederlaget for mange udvalgsformænd vil kunne være et økonomisk problem. Dette gælder navnlig for udvalgsformænd, som har varetaget hvervet gennem længere tid. Selv om udvalgsformandsvederlaget ikke er eller må blive et heltidshverv, vil en udvalgsformand, der er

ansat, ofte gå ned i tid og en udvalgsformand, der er selvstændig erhvervsdrivende, mindske sin erhvervsindsats for at kunne få tid til at passe hvervet som udvalgsformand. Ved hvervets ophør er det ikke givet, at den pågældende har umiddelbar mulighed for at gå op i tid m.v. igen. Det sidstnævnte forhold gør sig især gældende, hvor ophør af hvervet sker pludseligt, fordi udvalget benytter sig af muligheden for til enhver tid at vælge en ny udvalgsformand.

Et flertal af udvalgets medlemmer er på denne baggrund af den opfattelse, at en udvalgsformand bør sikres en vis ret til efterløn (eftervederlag) i lighed med den ordning, der gælder for borgmestre, dvs. udbetaling af et beløb ved ophør af hvervet. En nærliggende mulighed ville efter flertallets opfattelse være at lade efterlønnen (eftervederlaget) svare til udvalgsformandens funktionstid i år gange det månedlige vederlag – med et maksimum på 3 måneders vederlag.”

I forarbejderne til den kommunale styrelseslovs § 16, stk. 7, (Folketingstidende, 1994/1995, Tillæg A, sp. 2087) er anført følgende:

”Efter de gældende regler er en udvalgsformand ved fratræden ikke tilstrækkeligt økonomisk sikret. Udvalgsformanden kan udskiftes når som helst og er ikke sikret nogen form for efterløn eller anden godtgørelse. Såfremt en udvalgsformand er gået ned i arbejdstid, har frasagt sig lønede hverv eller har ansat medhjælp i sin virksomhed med henblik på varetagelse af formandshvervet, kan den pågældende ved ophør af formandshvervet blive bragt i en vanskelig økonomisk situation.

Det foreslås derfor ..., at der tillægges udvalgsformænd efterløn i lighed med den ordning, der gælder for borgmestre, dvs. udbetaling af et beløb ved ophør med hvervet. Derved får en udvalgsformand en bedre mulighed for at kunne tilrettelægge sin arbejdssituation efter de ændrede vilkår.”

Retten til efterløn for udvalgsformænd, der har fungeret i længere tid, er således udsprunget af hensynet til den enkelte udvalgsformands mulighed for at indrette sig økonomisk efter sin fratræden og sin deraf følgende indtægtsnedgang. Efterløn er som sådan ikke en rettighed, der løbende optjenes, men snarere en (overgangs)ydelse, der beregnes på grundlag af vederlag og ancienniteten som udvalgsformand på fratrædelsestidspunktet.

På denne baggrund findes der ikke at være grundlag for at antage, at henvisningen i § 11, stk. 3, til de i § 19 nævnte hverv alene omfatter en situation, hvor en udvalgsformand vælges som borgmester i den samme kommune eller amtskommune.

Det indstilles herefter, at det meddeles [redacted] at ministeriet efter en gennemgang af motiverne for at tillægge visse udvalgsformænd ret til efterløn, er af den opfattelse, at § 11, stk. 3, ikke er begrænset til den situation, hvor en udvalgsformand vælges som borgmester i den samme kommune eller amtskommune. En udvalgsformand i amtsrådet vil således ikke have krav på efterløn fra dette hverv ved fratræden, hvis den pågældende tiltræder som borgmester i en kommune.

4. kommunekontor, den 12. december 2001

[redacted]

PL

HBT

D.d. meddelt [redacted] [redacted] ovennævnte. / [redacted] d. 14.12.01